

356.33(437):341.323.1

## PROBLÉMY KOMPATIBILITY ZS AČR PŘI ZAPOJENÍ AČR DO VOJENSKÝCH STRUKTUR NATO S DŮRAZEM NA HYGIENICKO-EPIDEMIOLOGICKÉ ZABEZPEČENÍ

Kpt. MUDr. Roman PRYMULA, CSc., mjr. doc. MUDr. Jiří BERAN, CSc., plk. prof. MUDr. Miroslav ŠPLÍŇO, DrSc.  
Katedra vojenské epidemiologie Vojenské lékařské akademie J. E. Purkyně, Hradec Králové  
(rektor: plk. prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc.)

Abychom mohli hledat a analyzovat možnosti zapojení Zdravotnické služby AČR do struktur NATO a odstranit problémy vzájemné kompatibility, je nutné vycházet z dnešní situace a uvědomit si současnou strukturu vojenských sil NATO.

Tu je možno specifikovat následovně:

Hlavní obranné síly NATO, tvořící větší část nových vojenských struktur, zahrnují pozemní, letecké a námořní síly v činné službě a mobilizační záloze schopné odstrašovat a bránit se proti násilí, útoku a agresi. Skládají se z mnohonárodních a národních uskupení na různém stupni pohotovosti, včetně některých ve vysokém stupni pohotovosti, které by mohly být použity při řešení krizových situací.

Nyní existují ve střední oblasti NATO čtyři hlavní obranné armádní sbory: jeden dánsko-německý, jeden nizozemsko-německý a dva německo-americké.

Síly včasného nasazení jsou mnohostranné a vysoce pohyblivé mnohonárodní pozemní, letecké a námořní síly ve vysoké pohotovosti schopné při krátkém varování včas vojensky reagovat na krizové situace. Skládají se ze sil bezprostředního nasazení (uskupení velikosti brigády) a armádního sboru rychlého nasazení Spojeneckého velitelství pro Evropu (Allied Command Europe).

Záložní síly jsou ozbrojené síly jiné než hlavní obranné síly nebo ozbrojené síly v době míru. Jsou určeny jako posily pro odstrašování, řešení krizí a obranné účely.

Při rozvíjení nových vojenských struktur NATO je také brána v úvahu podpora mírových misí OSN a KBSE ze strany NATO a požadavky na národní a kolektivní zdroje z ní vyplývající.

Ukazuje se, že hlavní cestou naší participace na vojenských akcích NATO bude s největší pravděpodobností účast v mnohonárodních silách včasného nasazení, kde je klíčovým prvkem rychlá mobilita.

V této souvislosti je třeba specifikovat následující oblasti:

1. oblast velení a řízení
2. logistická podpora
3. infrastruktura
4. výcvik
5. cvičení

### 1. Velení a řízení

V této oblasti rozhodují otázky komunikace, především jazyková výbava. Je zřejmé, že národní síly NATO, i když pod spojeným velením, mají konkrétní národní specifika. Neočekává se, že všichni příslušníci těchto ozbrojených sil budou dokonale jazykově vybaveni. Důležitá je hlavně komunikace na jejich velitelské úrovni. Naopak síly včasného nasazení s dominantně mnohonárodním složením vyžadují jazykovou výbavu na všech úrovních. To se samozřejmě týká i zdravotnické služby. Důraz by měl být kladen zejména na anglický jazyk, který umožňuje všestrannou komunikaci.

Dá se racionálně předpokládat, že pro většinu obdobných akcí bude využívána brigáda rychlého nasazení. Ta by měla prodělat intenzivní jazykovou výuku v první linii, bezprostředně následována celým důstojnickým sborem.

Pod jazykovou přípravou není možné však chápat pouhé klasické zvládnutí jazyka. Rovněž je zcela nezbytná kompatibilita terminologická, povelová, ale i topografická. Podrobné materiály je možno již v současné době získat.

Podstatným problémem je i kompatibilita telekomunikační, kterou je nutno řešit prioritně.

### 2. Logistická podpora

Postupně je účelná materiální unifikace podle jednotlivých materiálových tříd podle logistických předpisů NATO. V případech krátkodobých vojenských operací nehraje materiální unifikace prioritní roli, protože postačí zpravidla předzásobení z národních materiálových zdrojů. U rozsáhlých dlouhodobých mnohonárodních operací potřeba unifikace prudce narůstá.

### 3. Infrastruktura

Rovněž v oblasti infrastruktury je žádoucí postupné sblížování (samozřejmě spíše jednostranné přizpůsobení z naší strany).

### 4. Výcvik

V oblasti výcviku je možno spatřovat poměrně velmi dobrou připravenost zdravotnické služby. Nutná je však orientace na obsluhu přístrojového vybavení tak, jak je používáno v zemích NATO. Optimální je forma krátkodobých a střednědobých stáží.

### 5. Cvičení

Jsou nezbytnou cestou pro praktickou prověrku zapojení naší zdravotnické služby do struktur NATO. Praktickou ukázkou tohoto je naše zdravotnická jednotka v Kníně, samozřejmě za adekvátního, tedy na naše běžné podmínky nadstandardního vybavení.

#### *Hygienicko-protiepidemické zabezpečení*

V oblasti hygienicko-protiepidemického zabezpečení je nutné detailní seznámení se systémem zabezpečení západních armád, zejména armády americké, tak, jak bude provedeno v průběhu měsíce září. Na základě této analýzy je nezbytné připravit plán postupné přístrojové a materiální obnovy, aby tato již vyhovovala novým požadavkům.

#### *Prioritní oblasti:*

Nezbytnost výbavy expresními laboratorními metodikami, které jsou sice několikanásobně nákladnější, umožňují však zkrátit dobu diagnostiky na minuty, maximálně na hodiny, což je v polních podmínkách vysoce žádoucí.

Vytvoření sérové banky tak, jak je obvyklé v západních armádách z řady důvodů. Celý projekt již byl detailně zpracován a velením Zdravotnické služby AČR schválen. V současné době čeká "pouze" na finanční krytí.

Vakcinace vybraných jednotek a rizikových skupin podle mezinárodních požadavků, zejména podle směrnic UN pro vojáky misí UNPROFOR.

Zakoupení či vytvoření expertních softwarových systémů, které umožňují konzultační činnost i ve zcela izolovaných podmínkách.

Příprava vysoce mobilní laboratoře, která jako jediná má možnost uplatnění v systému sil rychlé reakce.

Příprava jedné polní pohyblivé nemocnice s infekčním profilem na kombinované bázi kontejner - stan.

Vytypování odpovídající polní DDD techniky splňující nároky na rychlý transport a dostatečnou kapacitu.

### Souhrn

Blíží se doba, kdy dozraje politické rozhodnutí o zapojení některých postkomunistických zemí do politických i vojenských struktur NATO. Proto musí být AČR připravena na možné problémy, které mohou nastat v souvislosti s kompatibilitou jejích nejen zbraňových systémů. Hygienicko-epidemiologická služba hledá cesty, jak při minimálních nákladech optimalizovat materiální vybavení a jeho zvládnutím na dostatečné odborné úrovni se připravit na budoucí úkoly.

Klíčová slova: NATO; ZS AČR; Hygienicko-epidemiologická služba; Kompatibilita.

Do redakce došlo 16. 8. 1995